

Brüssel, 15.12.2021
COM(2021) 798 final

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

ELi finantsteenuste järelevalveandmete strateegia

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE

ELi finantsteenuste järelevalveandmete strateegia

1. TAUST

Kuna digitaliseerimine jätkub¹ ja EL liigub 2030. aastaks seatud digieesmärkide suunas,² tekivad uued probleemid ja võimalused, mis kujundavad kõiki ühiskonna ja majandusvaldkondi, sealhulgas finantssektorit. Viimaste aastate jooksul on digitehnoloogia muutnud seda, kuidas finantsturu osalised koostavad, edastavad ja kasutavad otsuste tegemiseks teavet –rahanduse kõige väärtuslikumat ressursi. Selle ülemineku keskmes on andmed.

Komisjon rõhutas Euroopa andmestrategias³ andmete tähtsust ELi majanduse potentsiaalse kasvu- ja innovatsiooniallikana ning toonitas vajadust parema andmejuurdepääsu ja andmete jagamise järele ühiste Euroopa andmeruumide kaudu. Komisjoni digirahanduse strateegia⁴ üks peamisi prioriteete on andmepõhise innovatsiooni edendamine rahanduses. See hõlmab vahendeid aruandluse ja järelevalve hõlbustamiseks ning sellise ühise finantsandmeruumi loomist, mis hõlmab ettevõtete vahel vahetatavaid andmeid, avalikustatavaid andmeid ja järelevalveandmeid.

Finantseerimisasutused ja muud finantsturgudel tegutsevad üksused peavad esitama mitmesuguseid andmeid oma finantsseisundi ja tegevuse kohta. ELi ja liikmesriikide järelevalveasutused vajavad andmeid finantseerimisasutuste ja turgude järelevalveks. Andmed võimaldavad järelevalveasutustel jälgida riske, tagada finantsstabiilsus ja turu usaldusväärsus ning kaitsta investoreid ja finantsteenuste tarbijaid ELis.

Järelevalve eesmärgil esitatavate andmete maht ja üksikasjalikkus on viimase kümne aasta jooksul oluliselt suurenenud. Koguarvestuses kohaldatakse ELi finantseerimisasutuste suhtes enam kui 500 aruandluskohustust, mis hõlmavad rohkem kui 1000 tabelit, kus on üle 70 000 üksiku andmepunkti⁵. Rangemad aruandluskohustused on aidanud kõrvaldada üleilmse finantskriisi ajal ilmsiks tulnud teabelüngad ning kajastavad finantssüsteemi üha suuremat keerukust ja omavahelist seotust. Kuigi see on märkimisväärselt parandanud järelevalvet, on see tekitanud üha suurema koormuse nii andmeid esitavatele üksustele kui ka andmeid saavatele ja analüüsivatele järelevalveasutustele.

Digitehnoloogia võib oluliselt vähendada aruandluskoormust ja võimaldada järelevalveasutustel analüüsida esitatud andmeid tulemuslikumalt ja tõhusamalt. Andmepõhise järelevalve võimaluste ärakasutamiseks ja probleemide lahendamiseks teevad kogu maailma reguleerivad asutused tööd aruandluse ajakohastamiseks oma

¹ Vt <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi>

² [COM/2021/118 final](#)

³ [COM\(2020\) 66 final](#)

⁴ [COM \(2020\) 591 final](#)

⁵ Aruandlusnõuete üksikasjaliku kirjelduse ja arvepidamise kohta vt [SWD \(2019\) 402 final, lk 52-55](#)

jurisdiktsioonis⁶. ELi järelevalvealane aruandlus ning viis, kuidas asutused andmeid koguvad ja kasutavad, peavad nende arengutega sammu pidama.

EL on juba teinud edusamme mitmes olulises valdkonnas⁷ ning võtab juhtrolli rahvusvahelistes aruteludes,⁸ et edendada finantsandmete ühtlustamist ja lähendamist ülemaailmsel tasandil. ELi järelevalvelise aruandluse raamistiku tulemuslikkuse ja tõhususe edendamiseks tuleb teha rohkem tööd.

EL vajab täiustatud järelevalvelist aruandlussüsteemi, mis võimaldab järelevalveasutustel:

- jälgida täpsemini ja kiiremini finantssüsteemi turgude, instrumentide ja sektoritega seotud arenguid;
- teha teadlikumaid ja kiiremaid otsuseid, et kaitsta finantsstabiilsust, turu usaldusväärset ja tarbijaid ning saavutada muid eesmärke, näiteks jälgida ELi õigusaktide ülevõtmist ja nende täitmise tulemuslikku tagamist;
- oma tegevust paremini koordineerida ja saavutada järelevalvealane ühtsus järjepidevamate ja koostalitlusvõimelisemate andmekogumite abil;
- kooskõlas komisjoni parema õigusloome põhimõtetega ning kohustusega otsida süstemaatiliselt ja ennetavalt võimalusi õigusaktidest tuleneva koormuse vähendamiseks, vähendades samal ajal nõuete järgimisega seotud koormust⁹.

Tuginedes sidusrühmadega peetud ulatuslikele aruteludele,¹⁰ esitab komisjon käesoleva strateegia, milles antakse ülevaade lähenemisviisist, mille abil saavutada eesmärk luua ELis tänapäevane järelevalveline aruandlussüsteem. Strateegia aitab kaasa Euroopa andmestrategie ja digirahanduse strateegia eesmärkide saavutamisele, et edendada Euroopas digitaalset innovatsiooni. Toetades järelevalvealast lähenemist, aitab see kaasa ka kapitaliturgude liidu eesmärkide saavutamisele.

2. TAUST: PRAEGUSED VÄLJAKUTSED

ELi järelevalvelise aruandluse nõuete põhjaliku toimivuskontrolli¹¹ käigus jõudis komisjon järeldusele, et kehtivad liidu õiguses sätestatud aruandlusnõuded on järelevalveasutustele asjakohaste andmete esitamise seisukohast vajalikud ja tulemuslikud. Siiski tuli ilmsiks ebatõhusus seoses sellega, kuidas aruandlusnõuded on määratletud ja kuidas andmeid kogutakse. Sellel on negatiivne järelmõju esitatud andmete kvaliteedile ja kasutatavusele, mis vähendab järelevalveasutuste suutlikkust oma ülesandeid täita. Selline ebatõhusus tekitab ka aruandvatele üksustele ELi aruandlusnõuete täitmisel lisakulusid, mis võivad ulatuda 4–12 miljardi euron¹² aastas. Lisaks ei kasutata aruandlusraamistikes täielikult ära tänapäevaseid IT-vahendeid.

⁶ [Insights on policy implementation, nr 29](#), BSI finantsstabiilsuse instituut.

⁷ Ülevaate saamiseks vt ka [SWD \(2019\) 402 final](#), lk 19-23.

⁸ Sealhulgas näiteks rahvusvahelised arutelud finantsstabiilsuse nõukogus, maksete ja turutaristu komitees, Rahvusvahelises Väärtpaberijärelevalve Organisatsioonis ning LEI regulatiivses järelevalvekomitees.

⁹ [COM\(2021\) 219 final](#)

¹⁰ [Järelevalveandmete kogumine | Euroopa Komisjon \(europa.eu\)](#)

¹¹ [SWD \(2019\) 402 final](#)

¹² „[Study on the costs of compliance for the financial sector](#)“, ICF ja CEPS, 2019, lk 164. ELi aruandlusnõuete seotud lisakulud moodustavad hinnanguliselt ligikaudu 0,5 % tegevuskuludest.

Toimivuskontrolli käigus tehti kindlaks viis peamist parandamist vajavat valdkonda.

- *Aruandlusnõuete järjepidevus ja ühtlustamine.* Aruandlusnõuded ja üksikasjalikud andmekirjeldused ei ole piisavalt ühtlustatud ning sisaldavad mõnel määral ebakõlasid ja ebaselgust. Ühtseid andmestandardeid, -vorminguid ja -tunnuseid ei kasutata piisavalt.
- *Andmete jagamine ja kasutamine.* Eri ametiasutused koguvad mõnikord osaliselt kattuvaid andmeid või väga sarnaseid andmeid. Ametiasutused ei jaga ega taaskasuta andmeid tõhusalt.
- *Õigusloomeprotsess ja -vahendid.* Aruandlusnõuded, sealhulgas Euroopa järelevalveasutustele antud volitused tehniliste standardite väljatöötamiseks, ei ole alati kooskõlas aruandlusraamistikega. Lühike rakendamise ajakava ja sagedased eeskirjade muudatused suurendavad nii aruandvate üksuste kui ka järelevalveasutuste kulusid.
- *Juhtimine.* Aruandlusnõuete väljatöötamisel ei võeta sageli arvesse seda, mis on juba olemas. Asjaomaste sidusrühmade vahelist koordineerimist ja koostööd alates varasest kavandamisestapist kuni andmete jagamiseni ametiasutuste vahel on võimalik parandada.
- *Tehnoloogia.* Praegune järelevalvelise aruandluse nõuete ülesehitus ei võimalda automaatset andmetöötlust kõigis valdkondades. Ebapiisavalt standarditud andmed takistavad ka aruandvatel üksustel ja järelevalveasutustel tänapäevase tehnoloogia rakendamist.

Nendele järeldustele tuginedes on komisjon koos Euroopa järelevalveasutustega juba teinud erinevates valdkondlikes õigusaktides sihipäraseid parandusi järelevalvealases aruandluses. Mõni tuvastatud probleem on siiski seotud kogu finantsteenuste sektoriga ja seetõttu tuleks seda käsitleda osana laiemast sektoriülesest lähenemisviisist järelevalveandmetele.

3. EESMÄRK

Komisjoni pikaajaline eesmärk on ajakohastada ELi järelevalvelist aruandlust ja kehtestada süsteem, mis annab ELi ja riikide järelevalveasutustele täpseid, järjepidevaid ja õigeaegseid andmeid, minimeerides samal ajal kõigi asjaomaste isikute üldist aruandluskoormust.

Selle eesmärgi saavutamiseks tuleb muuta kehtivaid järelevalvelise aruandluse raamistikke ning finantsandmete kogumise ja töötlemise meetodeid. Tuginedes toimivuskontrolli käigus saadud kogemustele ja täiendavatele aruteludele sidusrühmadega, jõudis komisjon järeldusele, et selline aruandlusüsteem peaks hõlmama järgmisi põhikomponente.

- (1) **Järjepidevad ja standarditud andmed.** Andmete standardimine ja ühine arusaam eri aruandlusraamistike alusel kogutud andmetest hõlbustab digitehnoloogia kasutamist ning lihtsustab andmete edastamist, valideerimist ja analüüsimist. Andmekirjeldused peaksid põhinema selgel ja ühtsel terminoloogial ning ühtsetel kordumatute tunnuste kasutamise standarditel, vormingutel ja eeskirjadel. See aitab vältida ebaselgust nende tõlgendamisel ja lihtsustada nõuete täitmist.

- (2) **Andmete jagamine ja taaskasutamine.** Esitatud andmete jagamise ja taaskasutamise hõlbustamine riikide ja ELi järelevalveasutuste vahel vähendab aruandvate üksuste koormust, vältides dubleerivaid andmepäringuid. Samuti võimaldab see järelevalveasutustel ületada õiguslikud ja tehnilised tõkked, mis takistavad teise järelevalveasutuse valduses olevate andmete kasutamist. Andmete paremaks jagamiseks ja taaskasutamiseks on vaja sihtotstarbelist õigusraamistikku ja turvalist IT-keskkonda, et ühtlustada andmevooge ning valideerimis- ja andmevahetusmehhanisme. Samuti tugineb see andmekogumite ühtsele kirjeldusele ja standardimisele.
- (3) **Aruandlusnõuete parem ülesehitus.** Hästi kavandatud ja koostatud õigusaktid on tulemusliku ja tõhusa aruandlussüsteemi rakendamiseks esmatähtsad. Aruandlusnõuete kavandamise täiustatud protsess peaks lähtuma olemasolevatest parimatest tavadest parema õigusloome¹³ põhimõtete kohaldamisel järelevalvelise aruandluse suhtes ning neid veelgi laiendama nii õigusaktides kui ka tehniliste standardite koostamisel. Samuti peaks see tagama, et neid põhimõtteid kohaldatakse järjepidevalt ja süstemaatiliselt kõigis aruandlusraamistikutes alates algsete nõuete väljatöötamisest kuni järgnevate läbivaatamisteni.
- (4) **Ühine juhtimine.** Tänapäevase ja täiustatud järelevalvelise aruandlussüsteemi kavandamiseks, rakendamiseks ja käigushoidmiseks on vaja piisavalt tugevat juhtimiskorda. See parandab koordineerimist ja edendab tihedamat koostööd eri järelevalveasutuste ja muude asjaomaste sidusrühmade vahel, võimaldades neil jagada oma eksperditeadmisi ja vahetada teavet.

Nende oluliste komponentide väljatöötamine võimaldab tulemuslikumalt ja tõhusamalt **kasutada tänapäevaseid tehnoloogiaid**, sealhulgas regulatiiv- ja järelevalvetehnoloogiat¹⁴. Selliste lahenduste kasutamine vähendab veelgi aruandvate üksuste nõuete täitmisega seotud koormust, suurendab järelevalveasutuste saadud andmete täpsust ja õigeaegsust ning parandab asutuste suutlikkust andmeid analüüsida.

4. JÄRELEVALVELISE ARUANDLUSE ÜMBERKUJUNDAMINE

Tänapäevase ja integreerituma järelevalvelise aruandlussüsteemi väljakujundamine on ambitsioonikas, keeruline ja pikaajaline ettevõtmine. Kehtivad aruandlusraamistikud ja nende eesmärgid on eri finantsteenuste sektorites ning riikide ja ELi tasandil väga erinevad. Andmevahetusse on sageli kaasatud mitu sõltumatut ametiasutust. Ühtsele süsteemile üleminekul tuleb arvesse võtta ELi ja riikide mitmesuguste õigusraamistike erinevaid lähtepunkte ja eesmärgid ning selleks on vaja nii finantsteenuste sektori kui ka järelevalveasutuste pühendumist ja koordineerimist. Selleks tuleb mõned aruandlus- ja andmekogumisprotsessid ümber kujundada ning varasemad tehnilised lahendused asendada.

Kuigi järelevalvelise aruandluse ajakohastamine ja parandamine toob eeldatavasti kaasa märkimisväärse pikaajalise kasu ja kulude kokkuhoiu, tähendab see vältimatult ka

¹³ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation-why-and-how_et

¹⁴ Regulatiivtehnoloogia hõlmab tehnoloogiaid, mis aitavad täita regulatiivseid nõudeid tõhusamalt ja tulemuslikumalt kui olemasolevad võimalused. Järelevalvetehnoloogia puhul kasutatakse järelevalve toetamiseks uuenduslikku tehnoloogiat ning see aitab järelevalveasutustel digitaliseerida aruandlus- ja reguleerimisprotsesse. Vt punkt 4.5.

vahendite investeerimist ülemineku ajal. Seepärast on järelevalvelise aruandluse ajakohastamiseks ELis vaja **järkjärgulist lähenemisviisi** rakendamisega seotud riskide ja kulude vähendamiseks. See lähenemisviis hõlmab nii valdkondlike meetmete sihipäraseid muudatusi kui ka ulatuslikumaid ja pikemaajalisi valdkonnaüleseid parandusi.

Konkreetselt kasutab komisjon **korrapärase läbivaatamise protsessi**, et teha konkreetsetes õigusaktides **sihipäraseid parandusi**. Sellised parandused hõlmavad järgmist: i) kõrvaldatakse tuvastatud kattuvused või ebakõlad õigusaktis või mitme õigusakti vahel; ii) kaotatakse üleliigsed või aegunud aruandlusnõuded; iii) esitatakse konkreetsed määratlused või selgitatakse neid; iv) ühtlustatakse andmevoogusid järelevalveasutuste vahel; ning v) vajaduse korral suurendatakse aruandlusnõuete proportsionaalsust.

Samal ajal **volitab komisjon Euroopa järelevalveasutusi**, pidades silmas nende tehnilisi eksperditeadmisi, hindama ja võtma vajalikke meetmeid aruandluse edasiseks integreerimiseks ning järjepidevuse ja andmete standardimise parandamiseks vastavates sektorites.

Järgnevas etapis püüab komisjon sektorite edusammudele tuginedes **viia lõpule komponentide rakendamise** ja võtta täiendavaid meetmeid, mida on vaja **ELi integreeritud järelevalvearuandluse süsteemi loomiseks, mis hõlmab kõiki finantssektoreid**. 2023. aastal koostab komisjon aruande strateegia rakendamisel tehtud edusammude ja saadud kogemuste kohta.

4.1. Järjepidevad ja standarditud andmed

Aruandlusnõuete järjepidevuse parandamiseks on komisjon juba teinud sihipäraseid parandusi mitmes õigusraamistikus ja teeb neid õigusaktide korrapärase läbivaatamise käigus ka edaspidi. Komisjon toetub siiski eelkõige Euroopa järelevalveasutustele antud volitustele, et tagada järjepidevus eri sektorites.

Pangandussektoris on Euroopa Pangandusjärelevalvele (EBA) juba antud kapitalinõuete määrusega¹⁵ volitused hinnata seda, kas usaldatavus-, statistiliste ja kriisilahendusandmete kogumise integreerimine on teostatav. Kuigi töö keskendus pangandussektorile, hõlmab see nii andmete järjepidevust ja standardimist kui ka muid strateegia põhielemente, nagu andmete jagamine ja juhtimine. Pangandussektor on aruandluse seisukohast suur ja keerukas ja seega saab seal välja töötatud parimaid tavasid kasutada eeskujuna. Võttes arvesse EBA tulemusi ja soovitusi, teeb komisjon vajaduse korral ettepaneku õigusraamistiku kohandamiseks, et saavutada järjepidevus, standardimine ja integratsioon¹⁶.

Kindlustussektoris hõlmab komisjoni hiljutine ettepanek Solventsus II direktiivi¹⁷ läbivaatamise kohta Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvele (EIOPA) volitusi teha koostöös teiste Euroopa järelevalveasutuste ja Euroopa Keskpangaga (EKP) tööd aruandlusraamistike järjepidevuse suurendamiseks ja andmete standardimiseks.

¹⁵ [Määruse \(EL\) 2019/876 artikkel 430c](#)

¹⁶ EBA [aruteludokument](#) kapitalinõuete määruse artikli 430 kohase integreeritud aruandlussüsteemi teostatavusuuringu kohta avaldati 2021. aasta märtsis. Lõplik teostatavusuuring avaldatakse 2021. aasta detsembri lõpus.

¹⁷ [COM \(2021\) 581 final](#)

EIOPA peaks seadma prioriteediks investeerimisfondide andmete ja tuletisinstrumentide aruandluse valdkonnad, kus kattuvused on kõige suuremad. EIOPA eesmärk on ka teha kindlaks valdkonnad, kus esineb dubleerimist või vastuolusid muude valdkondlike raamistikega, ja võtta seoses sellega meetmeid. Ka Solventsus II läbivaatamine hõlmab aruandluse sihipärast lihtsustamist ja proportsionaalsuse suurendamist.

Investeerimisfondide sektori puhul paneb komisjon 2021. aasta novembris kapitaliturgude liidu paketi¹⁸ raames vastu võetud ettepanekus alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate direktiivi läbivaatamise kohta¹⁹ ette anda Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele (ESMA) volitused parandada andmete kogumist alternatiivsete investeerimisfondide valitsejalt ja ühtlustada vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjate (eurofondid) aruandlusnõudeid. Enne aruandevormide muutmist või uute vormide väljatöötamist peab ESMA teostama koostöös EKP ja EIOPAGA tehnilise hindamise. Hindamise eesmärk on tagada kooskõla investeerimisfondide muude aruandlusnõuetega, sealhulgas eelkõige Euroopa Keskpanga Süsteemi (EKPS) poolt statistilistel eesmärkidel juba kogutud andmetega.

Mis puudutab aruandlust finantsturgudel, siis Euroopa turu infrastruktuuri määruse (EMIR) muudatuste²⁰ raames on juba kõrvaldatud mõned ebakõlad raamistike vahel ning ESMA teeb täiendavaid parandusi tehnilisel tasandil. Kapitaliturgude liidu paketi vastu võetud finantsinstrumentide turgude määruse (MiFIR) läbivaatamise ettepanekus²¹ paneb komisjon ette ühtlustada ESMA volitused võtta vastu tehnilisi standardeid ja tagada suurem kooskõla tehingutest teatamisel nende raamistike vahel. Lisaks on ESMA ülesanne hinnata võimalusi aruandluse edasiseks integreerimiseks ja andmevoogude ühtlustamiseks. MiFIRi läbivaatamisega edendatakse ka aktsiate ja võlakirjade kauplemiskoondteabe loomist. Eesmärk on tagada kooskõla juba esitatud andmetega ja töötada aruandlusnõuete osana välja läbipaistvusstandardid kauplemisteabe jaoks. See parandab andmete kvaliteeti ja väldib tarbetuid lisakulusid sektorile.

Nendele valdkondlikele algatustele tuginedes koordineerib komisjon **ühise andmesõnastiku väljatöötamist**, et tagada järjepidevus ja standardimine kogu finantssektoris. Ühtsete standardite kehtestamine andmete vormingu kindlaksmääramiseks hõlbustab ka andmete jagamist ja taaskasutamist eri eesmärkidel. Lisaks aitab andmesõnastik saavutada muid pikemaajalisi eesmärke, näiteks muuta aruandlusnõuded masinloetavaks ja -täidetavaks.

Sõnastik sisaldab mitmesuguste aruandlusraamistike alusel kogutud andmete sisu ja vormi kirjeldust struktureeritud, terviklikul, järjepideval ja üheselt mõistetaval viisil, kasutades õigusaktides sätestatud mõisteid, et luua selge seos kogutud andmekirjete ja asjaomaste õiguslike nõuete vahel²². Asjaomased asutused rakendavad sõnaraamatu tehnilisi elemente. Komisjon töötab välja selle kasutamise ja juhtimise eeskirjad.

¹⁸ COM(2021) 720 final

¹⁹ COM(2021) 721 final

²⁰ [Määrus \(EL\) 2019/834](#)

²¹ COM(2021) 727 final

²² Andmesõnastik on esitatavaid andmeid sisaldav teabehoidla. Selles määratletakse andmed õiguslikus ja ärilises mõttes ning see sisaldab muud teavet, mida on vaja andmete kasutamiseks, näiteks: lubatud väärtused, vorming, juurdepääsupiirangud, seos muude andmekirjetega (nt on muude andmekirjete osa või summa). Vt näiteks CPMI/IOSCO „[Harmonisation of critical OTC derivative data elements](#)“ ning EKPSi ja pangandussektori välja töötatud [pankade integreeritud aruandluse sõnastik](#).

Tunnistades ülesande keerukust, tugineb komisjon Euroopa järelevalveasutuste ja EKP tehnilistele eksperditeadmistele, kuna neil on juba kogemusi valdkondlike andmesõnastike koostamisel. ESMA alustas hiljuti tööd oma valdkonna andmesõnastikuga. EIOPA ja EBA jagavad sama andmekirjelduse metoodikat ning teevad tööd oma vastavate andmesõnastike paremaks ühtlustamiseks. EKPS on EKP juhtimisel loonud oma ühtse andmesõnastiku pangandussektori statistikaaruandluse jaoks ja jätkab selle laiendamist oma integreeritud aruandlusraamistiku raames²³. Komisjon on juba kaardistanud olemasolevad aruandlusnõuded ja viinud läbi katseprojekti,²⁴ kasutades masinõppemetoodikaid, et koostada mõistete sõnastik. Sõnastikus loetletakse õigusaktides kasutatud mõisted ja nende määratlused. See aitab selgitada ja ühtlustada õigusmõisteid, mis esitatakse ühises andmesõnastikus, milles kirjeldatakse üksikandmevälju, mida tuleb täita. Eesmärk on võtta 2024. aastaks kasutusele valdkondlikud andmesõnastikud, mis põhinevad alusmõistete sõnastikul.

Andmete järjepidevuse tagamisel on keskne koht on rahvusvaheliselt tunnustatud ühiste tunnuste (nt toote kordumatu tunnuscode (UPI), tehingu kordumatu tunnuscode (UTI) ja juriidilise isiku tunnus (LEI)) täielikul kasutamisel. LEI, mis võimaldab üksusi kordumatult ja üheselt tuvastada ning on finantssektoris kõige laialdasemalt kasutatav ülemaailmne üksuse tunnus, on üksikute andmekogumite sidumisel eriti kasulik, hõlbustades seeläbi järelevalvet. Seepärast kavatses komisjon veelgi laiendada ja edendada juriidilise isiku tunnuse järjepidevamat kasutamist finantssektoris, kõrvaldades mitmed olulised puudused ja kehtestades asjakohastes õigusaktides nõuded selle kasutamiseks²⁵. Järgides Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu soovitusi,²⁶ esitab komisjon 2023. aastaks aruande selle kohta, kas muuta LEI kohustuslikuks suuremale hulgale juriidilistele isikutele kogu ELis. Lisaks jätkab komisjon jõupingutusi rahvusvahelistel foorumitel, et edendada juriidilise isiku tunnuse ja muude ühiste tunnuste kasutuselevõttu finantssektoris kogu maailmas.

Meede 1. Selleks et suurendada esitatavate andmete järjepidevust ja standardimist, teeb komisjon järgmist:

- a) annab Euroopa järelevalveasutustele volitused ja vajaduse korral teeb ettepaneku Euroopa järelevalveasutuste õiguste tugevdamiseks peamistes õigusaktides, et veelgi integreerida aruandlust nende pädevusvaldkonnas;*
- b) ajakohastab finantssektori aruandlusnõuete kaardistamist ja loob põhjaliku sõnastiku, et selgitada ja ühtlustada kasutatavaid õigusmõisteid;*
- c) teeb koostööd Euroopa järelevalveasutuste ja EKPga, et töötada välja ühine andmesõnastik ja edendada selle kasutamist, alustades valdkondlike sõnastike loomisest 2024. aastaks;*
- d) teeb ettepanekud asjakohastes aruandlusraamistikes muudatuste tegemiseks, et nõuda süstemaatiliselt juriidilise isiku tunnuse kasutamist üksustelt, kellel see on olemas, ning esitab 2023. aastaks aruande selle kohta, kas muuta LEI kohustuslikuks suuremale hulgale juriidilistele isikutele.*

²³ Vt [Eurosüsteemi integreeritud aruandlusraamistiku algatus](#). Kavakohaselt rakendatakse 2024.–2027. aastal.

²⁴ „Implementing dictionaries of regulatory concepts and reporting obligations by assisted machine learning“, [lõpparuanne](#), koostanud Crosslang, ID Lab ja Milieu (2021).

²⁵ Näiteks teeb komisjon ettepaneku kasutada LEId rohkem maksete tegemisel ja osana rahapesuvastast võitlust käsitlevast seadusandlikust paketist.

²⁶ [ESRB/2020/12](#)

4.2. Andmete jagamise ja taaskasutamise edendamine

Andmed tuleks esitada ainult üks kord ning seejärel peaksid ELi finantssüsteemi üle järelevalvet tegevad eri ametiasutused neid vajaduse korral jagama ja taaskasutama. Seepärast kavatakse komisjon luua süsteemi, kus aruandvad üksused esitavad kvaliteetseid andmeid ning ametiasutused jagavad kogutud andmeid võimalikult palju ja tõhusalt, kaitstes samal ajal andmete turvalisust ja ametisaladust.

Selleks paneb komisjon alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate direktiivi läbivaatamise ettepanekus ette muuta asjaomaseid sätteid, et tagada tõhusam andmete jagamine ametiasutuste vahel. Lisaks uurib komisjon väärtpaberite keskdepositooriumide määruse²⁷ käimasoleva läbivaatamise käigus, mis on kavas vastu võtta 2022. aasta esimeses kvartalis, kuidas hõlbustada väärtpaberite keskdepositooriumide teenuste piiriülest osutamist ning kehtestada järelevalveasutuste koostööks, sealhulgas andmete jagamiseks, ametlikud ja standarditud menetlused. 2022. aastal hindab komisjon andmete jagamist käsitlevaid sätteid ka rahaturufondide määruse²⁸ artikli 46 kohase läbivaatamise käigus.

Komisjon toetab Euroopa järelevalveasutuste käimasolevat tehnilist tööd, et tõhustada esitatud andmete jagamist ja taaskasutamist nende vastavates sektorites. ESMA eesmärk on saada ELi väärtpaberiturugude andmekeskuseks ning parandada teabe kättesaadavust ELi tasandil teistele asutustele, investoritele ja turuosalistele. EBA hindab oma integreeritud aruandluse volituste raames, kas oleks võimalik luua aruandlussüsteem koos keskse andmeregistriga, st pädevate asutuste jaoks ühtse kontaktpunktiga, mis pakub neile täiendavat tuge ja koordineerimist andmepäringute edastamiseks ja teabevahetuseks. EBA EUCLIDI²⁹ andmekeskus juba hõlmab kõiki ELi pangandussektori järelevalve- ja kriisilahendusandmeid ning EBA toetub sellele keskusele ka oma integreeritud aruandluse projekti rakendusetapis. EIOPA jätkab oma andmeraamistiku väljatöötamist, et andmeid turvaliselt koguda, hallata, analüüsida, levitada ja avaldada. Selle keskmes on keskne teabehoidla, mida EIOPA haldab tehniliste täiustuste rakendamisel.

Komisjon vaatab koostöös Euroopa järelevalveasutuste, EKP ja muude ametiasutustega 2023. aastaks läbi asjaomased õigusaktid, et teha kindlaks muud õiguslikud takistused järelevalve-, statistika- ja kriisilahendusandmete jagamisel, ning on valmis need vajaduse korral kõrvaldama. See töö põhineb asjakohaste liidu õigusaktide sätetel, millega on juba ette nähtud rangetel tingimustel põhinev andmete jagamine ametiasutuste vahel nii ELi kui ka riikide tasandil. Koos ühise andmesõnastikuga loob see aluse **järelevalve andmeruumile**,³⁰ kus kõik asjaomased ametiasutused saavad andmetele juurde pääseda, neid jagada ja taaskasutada, samal ajal kui on kaitstud andmete konfidentsiaalsus ja turvalisus.

Komisjon teeb ettepaneku **eeskirjade kohta, millega määratakse kindlaks andmetele juurdepääsu õigused** ja määratakse vastutus andmete kvaliteedi hindamise eest, samuti

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 909/2014, mis käsitleb väärtpaberiarvelduse parandamist Euroopa Liidus ja väärtpaberite keskdepositooriume ning millega muudetakse direktiive 98/26/EÜ ja 2014/65/EL ning määrust (EL) nr 236/2012.

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määrus (EL) 2017/1131 rahaturufondide kohta.

²⁹ Vt [EBA/DC/2020/335](#)

³⁰ Andmeruumid nähti ette laiemas Euroopa andmestrategieas, et kehtestada konkreetne kord andmete jagamiseks ja koondamiseks. Vt [COM\(2020\) 66 final](#).

menetluste kohta, mida eri asutused peavad enne teavitustaotluste lisamist, muutmist ja lõpetamist järgima. Komisjon kavatses ka jätkata andmekogumite standardimist ühise andmesõnastiku kaudu ning toetada sellise **turvalise IT-keskkonna** arendamist, kus andmetele on võimalik turvaliselt juurde pääseda ja neid turvaliselt vahetada, olenemata nende talletamise füüsilisest asukohast. Komisjon jätkab tihedat koostööd järelevalveasutustega, eelkõige Euroopa järelevalveasutuste, EKP, Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ja Ühtse Kriisilahendusnõukoguga, et määrata kindlaks järelevalve andmeruumi täpne ülesehitus.

Järelevalveasutustel peaks olema võimalik sujuvalt kombineerida järelevalveandmeid avalikustatud teabega, et saada finantsüsteemist täielikum ülevaade, ilma et nad peaksid koguma täiendavaid andmeid. Kavandatav Euroopa ühtne juurdepääsupunkt³¹ hõlbustab järelevalveasutustel juurdepääsu reguleeritud üksuste avaldatud andmetele. Selleks et tagada vastavate andmekogumite võrreldavus ja koostalitlusvõime, koordineeritakse andmekirjeldusi ja asjakohaseid eeskirju järelevalve andmeruumi ja finantssektori reguleeritud üksuste poolt avalikustatava teabe kohta.

Lisaks võib mõningate andmete avalikustamiseks kasutada järelevalveandmeid. 27. oktoobril 2021 vastu võetud panganduspaketis³² teeb komisjon ettepaneku anda EBA-le volitused tsentraliseerida pankadepoolne andmete avalikustamine, et suurendada juurdepääsu usaldatavusandmetele. Ettepanekuga nähakse ka ette, et EBA peab avalikustama väikeste ja lihtsa struktuuriga pankade kohta teabe, mis põhineb järelevalveasutustele esitatud andmetel. See aitab pankadel kokku hoida täiendavad avalikustamiskulud. Komisjon jätkab koostööd Euroopa järelevalveasutustega, et kehtestada raamistik järelevalveandmetel põhinevaks avalikustamiseks ning avalike ja järelevalveandmete edasiseks koordineerimiseks, eelkõige Euroopa ühtse juurdepääsupunkti jaoks tehniliste standardite väljatöötamise ajal.

Esitatud järelevalveandmed kujutavad endast väärtuslikku potentsiaalset teabe allikat. Selle väärtuse maksimeerimiseks julgustab komisjon järelevalveasutusi tegema turuanalüüsi ja jagama teavet reguleerivate asutuste, turuosaliste ja laiema üldsusega, kui see on asjakohane ja võimalik.

Komisjon uurib ka võimalusi, kuidas teha andmed ulatuslikumalt kättesaadavaks teadusuuringute ja innovatsiooni jaoks, kaitstes samal ajal andmete konfidentsiaalsust. Komisjon hindab oma 2023. aasta eduaruandes, kas on võimalik teha regulatiivseid kohandusi, et võimaldada esitatud andmete jagamist ja taaskasutamist innovatsiooni eesmärgil.

³¹ COM(2021) 723 final, COM(2021) 724 final, COM(2021) 725 final

³² [COM\(2021\) 663 final](#), [COM\(2021\) 664 final](#), [COM\(2021\) 665 final](#)

Meede 2. Selleks et edendada andmete jagamist ja taaskasutamist ning panna alus järelevalve andmeruumile, teeb komisjon koostöös Euroopa järelevalveasutuste ja teiste ELi asutustega järgmist:

- a) teeb oma 2023. aasta eduaruandes kindlaks andmete jagamise õiguslikud ja tehnilised takistused ning esitab järelevalve andmeruumi ülesehituse variandid;
- b) teeb ettepaneku kõrvaldada põhjendamatud õiguslikud tõkked, mis takistavad andmete jagamist ametiasutuste vahel, sealhulgas õigusaktide läbivaatamiste käigus 2022. ja 2023. aastal;
- c) toetab sellise turvalise IT-keskkonna arendamist, kus on võimalik andmetele turvaliselt juurde pääseda ja neid turvaliselt vahetada;
- d) kooskõlastab järelevalvelise aruandluse ja avalikustamise nõuete kohaseid andmekirjeldusi, seda ka tehniliste standardite väljatöötamisel pärast Euroopa ühtse juurdepääsupunkti 2021. aasta ettepanekut, ning hindab võimalusi, kuidas võimaldada järelevalveandmete taaskasutamist avalikustamiseks, ning
- e) teeb koostööd digirahanduse eksperdirühmaga, et leida viise järelevalveandmete kasutamiseks teadustegevuses ja innovatsioonis.

4.3. Aruandlusnõuete ülesehituse parandamine

Toimivuskontrolli käigus tulid ilmsiks mitmed puudused järelevalvelise aruandluse nõuete kujundamisel ja väljatöötamisel. Nende tulemuste põhjal hoogustab komisjon jõupingutusi, et tagada parema õigusloome põhimõtete range järgimine, seda ka järelevalvelise aruandluse nõuete väljatöötamisel. Sealhulgas viiakse ellu komisjoni hiljutises teatises „Parem õigusloome: ühendatud jõududega parema õigusloome poole“³³ teatavaks tehtud täiendused. Nende jõupingutuste raames palub komisjon ka Euroopa Parlamendil ja nõukogul täiendavate aruandlusnõuete kaalumisel järgida parema õigusloome põhimõtteid³⁴.

Selleks et kajastada ja võtta arvesse järelevalvelise aruandluse nõuete väljatöötamise eripära, koostab komisjon 2022. aastal suunised, et veelgi parandada nende nõuete ülesehitust ja väljatöötamise protsessi ELi finantssektori õigusaktides. Suuniste eesmärk on järgmine: i) tagada, et aruandlusnõuete roll poliitikaeesmärkide saavutamisel on õigusaktides selgemalt sätestatud; ii) vältida tehnilisi üksikasju õigusaktides ja parandada Euroopa järelevalveasutuste volitusi töötada tehnilistes standardites välja ühtsed ja täpsed kirjeldused; iii) kehtestada tähtajad ja jõustumiskuupäevad, mis jätavad Euroopa järelevalveasutustele piisavalt aega tehniliste standardite väljatöötamiseks; iv) parandada aruandlusnõuete muutmise kavandamist ning v) paremini kooskõlastada aruandlustähtaegasid ja teabe esitamise sagedust.

Samuti kutsub komisjon Euroopa järelevalveasutusi ning teisi ELi ja riikide ametiasutusi üles täielikult hindama nende välja töötatud tehniliste aruandlusjuhiste mõju kooskõlas parema õigusloome põhimõtetega ning eelkõige selleks, et:

³³ [COM\(2021\) 219 final](#)

³⁴ Kooskõlas kohustustega, mis on võetud [Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel 13. aprillil 2016 sõlmitud institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes \(ELT L 123, 12.5.2016, lk 1\)](#).

- vaadata korrapäraselt läbi kogutud andmed ja nende kasutamine ning tagada, et nõutakse üksnes andmeid, mida on vaja poliitikaeesmärkide saavutamiseks;
- kasutada eri õigusraamistikes selget, järjepidevat ja standardset terminoloogiat;
- kasutada ühiseid standardeid, vorminguid, mudeleid ja tunnuseid;
- koordineerida järelevalveasutuste poolt aruandlusnõuete väljatöötamist ja teha tihedat koostööd andmete kogumise ja töötlemise tehnilise taristu ülesehitamisel;
- vähendada nii palju kui võimalik täiendavate riiklike aruandlusnõuete ja erakorraliste andmepäringute kasutamist ning tagada, et selliste nõuete puhul järgitakse standardeid ülesehituspõhimõtteid, ning
- tagada, et aruandlusnõuetes võetakse võimaluste piires arvesse standardeid äriprotsesse.

Ühise järelevalvekultuuri loomiseks peavad Euroopa järelevalveasutused koostama liidu käsiraamatud finantsturu osaliste järelevalve kohta ja neid ajakohastama³⁵. Komisjon palub Euroopa järelevalveasutustel lisada nendesse käsiraamatutesse järelevalveandmete kogumisega seotud parimad tavad, meetodikad ja protsessid ning neid korrapäraselt ajakohastada.

Lisaks hindab komisjon võimalusi, kuidas ühtlustada praegust pikka ja sageli keerukat järelevalvelise aruandluse regulatiivsete ja rakenduslike tehniliste standardite väljatöötamise protsessi, sealhulgas võimalust võtta vastu uus õigusakt. Nende võimaluste eesmärk oleks anda Euroopa järelevalveasutustele piisav paindlikkus nõuete väga tehniliste elementide vastuvõtmisel või muutmisel, säilitades samal ajal piisava kontrolli ja vastutuse.

Meede 3. Aruandlusnõuete ülesehituse parandamiseks teeb komisjon järgmist:

- a) töötab 2022. aastal kooskõlas parema õigusloome põhimõtetega välja sihtotstarbelised suunised aruandlusnõuete koostamiseks;*
- b) palub Euroopa järelevalveasutustel lisada oma järelevalvekäsiraamatutesse järelevalveandmete kogumise parimad tavad, meetodikad ja protsessid ning neid korrapäraselt ajakohastada, et edendada riikide lähenemisviiside lähenemist, ning*
- c) hindab 2023. aastaks võimalust kehtestada tulemuslikum, tõhusam ja paindlikum regulatiivne protsess järelevalvelise aruandluse nõuete väga tehniliste elementide kindlaksmääramiseks.*

4.4. Ühine juhtimine ja rakendamine

Üleminek paremale ELi järelevalvelisele aruandlussüsteemile, mis sobib tulevikuks, nõuab kõigi sidusrühmade ühiseid jõupingutusi ja pühendumust. Selleks on vaja asjakohast foorumit, et veelgi arutada tehnilisi üksikasju ja teha kindlaks täiendavad algatused, mida on vaja pikaajalise eesmärgi saavutamiseks. See nõuab asjakohast juhtimisstruktuuri, et tagada pidev koostöö, koordineerimine ja teabevahetus asjaomaste ametiasutuste ja sektori vahel. Selline struktuur tagab töö kiire ja sujuva edenemise ning erinevate valdkondlike algatuste piisava koordineerituse, et oleks hiljem võimalik luua sillad sektorite vahel.

³⁵ Ajakohastatud järelevalvekäsiraamatu koostamise ja ajakohastamise nõue kehtestati [määrusega \(EL\) 2019/2175](#).

Edu tagamiseks peab juhtimisstruktuur hõlmama komisjoni, kolme Euroopa järelevalveasutust, EKPD, Ühtset Kriisilahendusnõukogu ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu³⁶ nii juhtkonna tasandil, et tagada kõigi osaliste kindel pühendumus, kui ka tehnilisel tasandil, et töötada välja aruandluse igapäevased praktilised aspektid ja anda tehnilist nõu mis tahes vajalike seadusandlike või mitteseadusandlike meetmete kohta. Lisaks peaks tulevane juhtimisstruktuur hõlmama riikide pädevaid asutusi ja nägema ette korra, mille kohaselt kaasatakse vajaduse korral sektori eksperditeadmisi.

Kooskõlas komisjoni järkjärgulise lähenemisviisiga ja selleks, et minimeerida ressursipiiranguid ja hoida ära järelevalvelise aruandlusega tegelevate asutuste arvu kasvu, kasutatakse võimalikult suures ulatuses olemasolevaid struktuure. Komisjon on juba loonud mitteametliku koordineerimisrühma (edaspidi „järelevalvelise aruandluse ümarlaud“), mis koosneb kõigi eespool nimetatud ELi asutuste aruandluseksperdistest. See töörühm juhtis järelevalvelise aruandluse nõuete toimivuskontrolli ettevalmistamist ning on sellest ajast alates teinud koostööd, et vahetada arvamusi ja kujundada välja ühised seisukohad tulevase aruandlussüsteemi kohta. Esimeses etapis toetub komisjon jätkuvalt sellele rühmale, et veelgi süvendada sektoriülest koordineerimist ja koostööd ning edendada tööd iga põhikomponendi vallas.

Strateegia väljatöötamise edenedes kehtestab komisjon 2023. aastaks koostöös asjaomaste ELi ametiasutustega ametlikult juhtimiskorra. Pangandussektoris on kapitalinõuete määrusega juba ette nähtud võimalus luua ühine andmekomitee, et tulemuslikult edendada pankade integreeritud aruandlussüsteemi väljatöötamist ja viia projekt rakendusetappi. See võib olla tulevase sektoriülese juhtimisstruktuuri eeskujuks.

Võttes arvesse finantsüsteemi üleilmset olemust, on vaja koordineerimist ja koostööd mitte ainult ELi sees, vaid ka meie rahvusvaheliste partneritega. Rahvusvaheline ühtlustamine ja järjepidevam aruandlus eri jurisdiktsioonides võimaldab tõhusamat järelevalvet üleilmisel tasandil ja aitab vältida jurisdiktsioonidevahelist arbitraaži. Samuti tuleb vähendada paljude selliste suurte rahvusvahelise tegevusega ELi finantsüksuste aruandluskoormust, kes peavad aru andma mitme jurisdiktsiooni ametiasutustele. Koostöös teiste ELi ametiasutustega osaleb komisjon juba aktiivselt mitmesugustes rahvusvahelistes algatustes,³⁷ mille eesmärk on hoida ära edasist killustumist ja edendada järelevalveandmete ühiste elementide laialdasemat kasutamist. Jätkatakse osalemist nendes tegevustes, et toetada rahvusvahelisi jõupingutusi andmete standardimisel ja aruandlusnõuete ühtlustamisel, kui see on ELi huvides, ning et edendada ELi lahendusi ja lähenemisviise.

Komisjon tunnistab, et lisaks oodatavale suurele kasule toob see strateegia aruandvate üksuste ja järelevalveasutuste jaoks aja jooksul ka märkimisväärsed kohandamiskulud. Kavandatud järkjärguline lähenemisviis, mida toetavad ühine juhtimine ja sidusrühmade tihe koostöö, võimaldab siiski teha optimaalseid valikuid ning anda piisavalt aega kohanemiseks ja rakendamiseks. See aitab tagada, et tulevase järelevalvelise aruandlussüsteemi rakendamise seotud kulud on võimalikult väikesed ja kasu kõigi sidusrühmade jaoks võimalikult suur.

³⁶ Tulevane struktuur võib hõlmata ka uut rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise ametit, nagu on ette nähtud dokumendis COM(2021) 421 final.

³⁷ Näiteks finantsstabiilsuse nõukogu, Baseli pangajärelevalve komitee, makse- ja arveldussüsteemide komitee ning Rahvusvaheline Väärtpaberijärelevalve Organisatsiooni ning regulatiivse järelevalvekomitee juhitud algatused.

Komisjon uurib ja edendab eri sidusrühmade vahelise koostöö ja kaasinvesteermise mudeleid, et tagada vajalike ressursside kättesaadavus ja pakkuda strateegia rakendamiseks õigeid stiimuleid³⁸. Nagu teisedki sidusrühmad, pühendavad ELi ametiasutused juba märkimisväärse osa oma eelarvest aruandlusprotsesside ja nendega seotud suutlikkuse parandamisele. Komisjon on valmis toetama liikmesriike haldus- või struktuurireformide elluviimisel, sealhulgas andmetöötlussuutlikkuse suurendamisel³⁹. Lisaks on olemas sihtotstarbelised ELi digisuutlikkuse arendamise programmid,⁴⁰ et toetada standardimistegevust ja projekte, mille eesmärk on arendada edasi ELi ja riikide järelevalveasutuste tehnilist taristut ja vahendeid.

Meede 4. Strateegia tulemusliku rakendamise tagamiseks teeb komisjon järgmist:

- a) tuginedes järelevalvelise aruandluse ümarlauale, kehtestab 2023. aastaks ametlikult juhtimisstruktuuri, et rakendada ja hallata tulevast aruandlussüsteemi, ning*
- b) toetab ELi ja riikide järelevalveasutusi olemasolevate ELi rahastamisprogrammide kaudu standardimisel ning digisuutlikkuse ja tehnilise taristu arendamisel.*

4.5. Tänapäevaste tehnoloogiate kasutamise edendamine

Tänapäevasel infotehnoloogial on andmepõhise järelevalve hõlbustamisel esmatähtis roll. Selle strateegiaga luuakse vajalikud tingimused regulatiiv- ja järelevalvetehnoloogia vahendite optimaalseks kasutamiseks. Regulatiivtehnoloogia võimaldab kulutõhusamat ja väga automatiseeritud aruandlust, aidates aruandvatel üksustel esitada andmeid täpsemalt ja kiiremini. Järelevalvetehnoloogia võib aidata järelevalveasutusi, võimaldades esitatud andmete kiiremat töötlemist ning täpsemat ja põhjalikumat analüüsi, mille alusel teha otsuseid. Õiget tehnoloogiat on vaja ka selleks, et rakendada ja hallata tulevase aruandlussüsteemi põhielemente, nagu ühine andmesõnastik ja järelevalve andmeruum.

Nende tehnoloogiate kasutuselevõtu kiirendamiseks teeb komisjon koostööd Euroopa innovatsioonisoostajate foorumiga,⁴¹ et töötada välja ja katsetada uudseid tehnilisi lahendusi. Komisjon tugineb ka järelevalveasutuste aruandlusalgatustele riiklikul tasandil⁴² ja koostab 2024. aastaks aruande parimate tavade jagamiseks. Nagu teatavaks tehtud digirahanduse strateegias, käivitab komisjon 2022. aastal ELi digirahanduse platvormi, et tuua kokku sidusrühmad ja avaliku sektori asutused üle kogu ELi. See annab ettevõtetele võimaluse arendada ja katsetada innovaatilisi rakendusi, aidates seeläbi edendada innovatsiooni regulatiiv- ja järelevalvetehnoloogiate vallas.

³⁸ Näiteks ESMA andmeprojekt ja liikmesriikide pädevate asutuste süsteemi arendamine, EKP koordineeritav EKPSi liikmete vahelise andmetaristu kaasarendamine, EIOPA poolt vahendi väljatöötamine, et aidata väikestel kindlustusandjatel koostada Solventsus II aruandeid XBRL-vormingus, mõne liikmesriigi loodud avaliku ja erasektori partnerlused.

³⁹ Põhineb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusel (EL) 2021/240, millega luuakse tehnilise toe instrument haldus- ja struktuurireformide ettevalmistamiseks ja rakendamiseks. Käimas on projekt, mille eesmärk on arendada riikide pädevate asutuste andmepõhise järelevalve suutlikkust.

⁴⁰ Näiteks komisjoni aastane Euroopa standardimist käsitlev liidu töökava või uus programm „Digitaalne Euroopa“.

⁴¹ Nagu on teatavaks tehtud digirahanduse strateegias ([COM \(2020\) 591 final](#))

⁴² Näiteks Austrias (vt <https://www.aurep.at/>), Itaalias (vt <https://www.cooperazionepuma.org/>) ja Taanis (vt https://arkitektur.digst.dk/sites/default/files/white_paper_on_a_common_public-sector_digital_architecture_pdfa.pdf).

Järelevalvelise aruandluse nõuete selguse ja järjepidevuse parandamine ning andmete standardimise suurendamine on hädavajalikud esimesed sammud tänapäevase tehnoloogia kasutamise edendamiseks järelevalvelises aruandluses. Järjepidevad ja üheselt mõistetavad aruandlusnõuded ja selged eeskirjad hõlbustavad lihtsamate regulatiivtehnoloogia lahenduste loomist. See toob kasu eelkõige väiksematele aruandvatele üksustele, kellele on keerukad IT-süsteemid või kolmandatest isikutest teenuseosutajate teenused vähem taskukohased. Järjepidevamad ja kvaliteetsemad andmed võimaldavad ka järelevalveasutustel rakendada tulemuslikke järelevalvetehnoloogia lahendusi.

Edaspidi on komisjoni eesmärk muuta aruandlusnõuded masinloetavaks ja -täidetavaks (lisaks inimloetavale vormile). Masinloetavad ja -täidetavad nõuded (MRER)⁴³ võiksid järelevalvealast aruandlust oluliselt lihtsustada, kuna aruandluskohustuste lugemise, tõlgendamise ja täitmisega ei pea enam tegelema inimesed. MRERi kasutamine kõrvaldab täielikult määratluste mitmetimõistetavuse, tuginedes täpsetele ja järjepidevatele juhistele, mis sobivad masintäitmiseks. Käimas on katseprojekt, mille eesmärk on hinnata võimalikke variante ja teha kindlaks eeltingimused MRERile üleminekuks ning mille kohta tehtud välisuuringu tulemused avaldatakse 2022. aasta alguses⁴⁴. Kui see on lõpule viidud, kaalub komisjon MRERi kehtestamist valitud aruandlusraamistikos ja annab selle kohta aru oma 2023. aasta eduaruandes.

Komisjon uurib ja töötab välja ka uut liiki andmekogumismeetodeid. Finantsturgudel võimaldaksid hajusraamatu tehnoloogiad (DLT) järelevalveasutustel jälgida tehinguid reaalsajas ja saada tehinguaruandeid otse kauplemissüsteemidest (selle asemel, et oodata millal tehinguosalised need saadavad). Turutaristute DLT katsekord,⁴⁵ milles kaasseadusandjad hiljuti kokku leppisid, annab komisjonile võimaluse hinnata kasu, mida annab DLT kasutamine aruandluses, ja katsetada tehnoloogiat kontrollitud tingimustel. Sel eesmärgil ja tuginedes varasematele katseprojektidele DLT testimiseks juurdepääsul korraldatud finantsteabele,⁴⁶ palub komisjon ESMA-l uurida DLT kasutamist järelevalvelises aruandluses. See hindamine hõlmab ka tuletisinstrumentide turge, et valmistuda katsekorra võimalikuks laiendamiseks ning DLT-põhiste tehingusüsteemide ja DLT-põhise kauplemisjärgse taristu ametlikuks kasutuselevõtuks. Samal ajal kavandab komisjon Euroopa Parlamendi nõudel katseprojekti DLTsse integreeritud järelevalve tehniliste aluste kohta. Komisjon püüab toetada ESMA uurimist, suurendades eksperditeadmisi Euroopa plokiahelateenuste taristu (EBSI)⁴⁷ loomisel avalikus sektoris.

⁴³ St nõuded, mis on väljendatud loogilises ja järjepidevas järjestuses ning mida saab otseselt kasutada deterministlikus andmetöötlussüsteemis.

⁴⁴ [Pakkumiskutse, FISMA/2020/OP/0001](#)

⁴⁵ [COM \(2020\) 594](#)

⁴⁶ Vt eelmine Euroopa finantslähbipaistvuse portaali katseprojekt (<https://eftg.eu/>), mis näitas, et finantsandmete jagamine aitab parandada andmete jälgitavust ja andmehaldust.

⁴⁷ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/european-blockchain-services-infrastructure>.

Meede 5. Selleks et järelevalvelases aruandluses täielikult ära kasutada tänapäevase tehnoloogia eeliseid ja edendada sellise tehnoloogia kasutamist, teeb komisjon järgmist:

- a) teeb koostööd Euroopa innovatsioonisoodustajate foorumiga, et töötada välja ja katsetada uudeid järelevalvelise aruandluse tehnilisi lahendusi, millest saavad kasu eelkõige väiksemad ettevõtted;
- b) hindab oma 2023. aasta eduaruandes järelevalvelise aruandluse nõuete masinloetaval ja -täidetaval kujul avaldamise teostatavust valitud raamistikes, tuginedes käimasolevale katseprojektile, ning
- c) viib 2022. aastal läbi DLTsse integreeritud järelevalve uuringu ning palub ESMA-l uurida turutaristute DLT katsekorra raames uusi andmekogumismeetodeid ja koostada nende kohta aruanne.

5. KOKKUVÕTE

ELi finantssüsteemi järelevalve aluseks on õigeaegsed, asjakohased ja kvaliteetsed andmed. Kehtivad järelevalvelise aruandluse nõuded on järelevalveasutustele asjakohaste andmete esitamise seisukohast tulemuslikud. Siiski tuleb teha rohkem, et muuta ELi järelevalveline aruandlus tulevikuvajadustele vastavaks, st vähendada ebatõhusust ja tarbetut koormust, parandada esitatud andmete kvaliteeti ja tagada nende optimaalne kasutamine ning võimaldada aruandvatel üksustel ja ametiasutustel täielikult ära kasutada tänapäevase tehnoloogia pakutavaid eeliseid.

Komisjoni pikaajalises visioonis ELi finantsteenuste järelevalveandmete kohta keskendutakse neljale komponendile: 1) andmete suurem järjepidevus ja standardimine, 2) andmete parem jagamine ametiasutuste vahel, 3) aruandlusnõuete väljatöötamise ja vastuvõtmise parem protsess ning 4) ühine juhtimine. Nende oluliste komponentide väljatöötamine võimaldab tulemuslikumalt ja tõhusamalt kasutada tänapäevaseid tehnoloogiaid.

Komisjon teeb mitmeid olulisi algatusi ja kehtestab asjakohase juhtimiskorra, et edendada koostööd ja koordineerimist peamiste sidusrühmade vahel. Samal ajal kutsub komisjon kogu ELi järelevalveasutusi üles tegema koostööd, et ühtlustada, lihtsustada ja ajakohastada järelevalvelist aruandlust ELi finantsteenuste valdkonnas. Samuti kutsub komisjon finantssektorit üles jätkama konstruktiivset dialoogi, et töötada välja lahendused ja tehnoloogiad, mis aitavad tugevdada finantsjärelevalvet, minimeerides samal ajal kulusid.

Komisjon esitab 2023. aastaks aruande kõnealuste algatuste rakendamisel tehtud edusammude ja saadud kogemuste kohta.